31992L0003

A TANÁCS 92/3/EURATOM IRÁNYELVE
(1992. február 3.)
radioaktív hulladékok tagállamok közötti szállításának, a Közösség területére történő beszállításának, illetve az onnan történő kiszállításának felügyeletéről és ellenőrzéséről

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 31. és 32. cikkére,

tekintettel a Bizottságnak a tudományos és műszaki bizottság által a tagállamok tudományos szakértői közül kijelölt csoport véleményének ismeretében kialakított javaslatára (1),

tekintettel az Európai Parlament véleményére (2),

tekintettel a Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére (3),

mivel 1959. február 2-án a Tanács elfogadta a 80/836/Euratom irányelvvel (4) és a 84/467/Euratom irányelvvel (5) módosított, a munkavállalók és a lakosság egészségének az ionizáló sugárzásból származó veszélyekkel szembeni védelmét szolgáló alapvető biztonsági előírások megállapításáról szóló irányelveket (6);

mivel a 80/836/Euratom irányelv 2. cikke alapján ezeket az alapvető biztonsági előírásokat kell alkalmazni többek között a természetes és mesterséges radioaktív anyagok szállítására;

mivel a 80/836/Euratom irányelv 3. cikke alapján mindegyik tagállamnak kötelezővé kell tennie azoknak a tevékenységeknek a bejelentését, amelyek ionizáló sugárzásból eredő veszélyt jelentenek; mivel az esetleges veszélyek és más vonatkozó megfontolások figyelembevételével ezeket a tevékenységeket előzetesen engedélyeztetni kell az egyes tagállamok által meghatározott esetekben;

mivel a tagállamok ennek megfelelően rendszereket hoztak létre területükön belül annak érdekében, hogy eleget tegyenek a 80/836/Euratom irányelv 3. cikkében foglalt követelményeknek, amelyek az Euratom-Szerződés 30. cikkével összhangban meghatározzák az alapvető előírásokat; mivel ezért a meglévő közösségi és más megfelelő nemzetközi követelménnyel összhangban lévő nemzeti szabályok alapján a tagállamok belső ellenőrzések által továbbra is biztosítják területükön a védelem összehasonlítható szintjét;

mivel a munkavállalók és a lakosság egészségének védelme megkívánja, hogy a radioaktív hulladékok tagállamok közötti szállítására, a Közösség területére történő beszállítása, illetve az onnan történő kiszállítása előzetes engedélyezési rendszer hatálya alá tartozzon; mivel ez a követelmény összhangban van a Közösség szubszidiaritási elvével;

mivel a nukleáris anyagok kezelésével és szállításával foglalkozó vizsgáló bizottság megállapításairól szóló, 1988. július 6-i európai parlamenti határozat (7) többek között átfogó közösségi szabályokat tesz szükségessé annak érdekében, hogy a nukleáris hulladék határokat átlépő mozgását a keletkezési helytől a tárolási helyig szigorú ellenőrzési és engedélyezési rendszernek vessék alá;

mivel a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának az Európai Közösségen belüli felügyeletéről és ellenőrzéséről szóló, 1984. december 6-i 84/631/EGK tanácsi irányelv (8) nem vonatkozik a radioaktív hulladékra;

(1) HL C 210., 1990.8.23., 7. o.
(2) HL C 267., 1991.10.14., 210. o.
(3) HL C 168., 1990.7.10., 18. o.
(4) HL L 246., 1980.9.17., 1. o.
(5) HL L 265., 1984.10.5., 4. o.
(6) HL 11. szám, 1959.2.20., 221/59. o.
(7) HL C 235., 1988.9.12., 70. o.
(8) HL L 326., 1984.12.13., 31. o. A legutóbb a 86/279/EGK irányelvvel (HL L 181., 1986.7.4., 13. o.) módosított irányelv.

mivel a 90/170/EGK határozatban [1] a Tanács úgy határozott, hogy a Közösség részese kell legyen a veszélyes hulladékok országhatárokat átlépő szállításának ellenőrzéséről és e hulladékok ártalmatlanításáról szóló, 1989. március 22-i Bázeli Egyezménynek; mivel a fenti Egyezmény nem vonatkozik a radioaktív hulladékra;

mivel valamennyi tagállam aláírta a Nemzetközi Atomenergia Ügynökségnek (NAÜ) a radioaktív hulladék nemzetközi, országhatárokat átlépő szállítására vonatkozó helyes gyakorlati szabályzatát;

mivel a radioaktív hulladék-gazdálkodás szükségessé teszi a felügyeletet és ellenőrzést, beleértve az ilyen hulladék szállítására vonatkozó kötelező és általános bejelentési eljárást;

mivel szükség van a szállítmányok utólagos ellenőrzésének biztosítására tett intézkedésekre;

mivel a radioaktív hulladék rendeltetése szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságainak lehetőségük kell legyen arra, hogy kifogást emeljenek a radioaktív hulladék szállítása ellen;

mivel a származási hely szerinti tagállam és a tranzit tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságai számára kívánatos annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy meghatározhassák területükön a radioaktív hulladék szállításának feltételeit;

mivel az ilyen hulladékokból származó veszéllyel szemben az emberi egészség és a környezet védelme során figyelembe kell venni a Közösségen kívül felmerülő kockázatokat; mivel tehát a Közösségbe belépő, illetve onnan kilépő radioaktív hulladék esetében a rendeltetési vagy származási hely szerinti harmadik országgal, illetve a tranzit harmadik országgal vagy országokkal konzultációt kell folytatni, részükre tájékoztatást kell adni, és meg kell szerezni beleegyezésüket;

mivel az 1989. december 15-én Loméban aláírt negyedik AKCS-EGK egyezmény különleges előírásokat tartalmaz a Közösségből az egyezményt aláíró nem tagállamokba irányuló radioaktív hulladékkivitel szabályozására vonatkozóan;

mivel a radioaktív hulladék tartalmazhat az Euratom biztonsági rendelkezéseinek alkalmazásáról szóló, 1976. október 19-i 3227/76/Euratom bizottsági rendelet [2] által meghatározott nukleáris anyagokat, és az ilyen anyagok szállítását a nukleáris anyagok fizikai védelméről szóló nemzetközi egyezmény alkalmazási körébe kell vonni (NAÜ 1980),

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. CÍM

Alkalmazási terület

1. cikk

(1) Ez az irányelv a radioaktív hulladékok tagállamok közötti szállítására, a Közösség területére történő beszállítására, illetve az onnan történő kiszállítására vonatkozik, amennyiben a mennyiség és koncentráció meghaladja a 80/836/Euratom irányelv 4. cikkének a) és b) pontjában megállapított szinteket.

(2) Az ilyen hulladék visszaszállítására vonatkozó konkrét előírásokat a IV. cím tartalmazza.

2. cikk

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

– „*radioaktív hulladék*” minden anyag, amely radionuklidokat tartalmaz, vagy azzal szennyezett, és amelynek felhasználása nem várható,

– „*szállítás*” a radioaktív hulladéknak a származási helyről a végső rendeltetési helyre történő szállítása, beleértve a berakodást és kirakodást,

– a radioaktív hulladék „*birtokosa*” minden olyan természetes vagy jogi személy, akit a szállítás lebonyolítása előtt ezekért az anyagokért jogi felelősség terhel, és akinek szándékában áll a címzettnek szállítani,

– radioaktív hulladék „*címzettje*” az a természetes vagy jogi személy, akinek ilyen anyagot szállítanak,

– „*származási hely*” és „*rendeltetési hely*” két különböző országban, akár a Közösség tagállamaiban, akár harmadik országokban található hely, amelyet ennek megfelelően „származási ország”-nak illetve „rendeltetési ország”-nak neveznek,

– „*illetékes hatóság*” bármely olyan hatóság, amely a származási, tranzit vagy rendeltetési országok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezései szerint felhatalmazással rendelkezik az I–IV. címig bezárólag meghatározott felügyeleti és ellenőrzési rendszer végrehajtására; ezeknek az illetékes hatóságoknak a kijelölését a 17. cikkel összhangban kell megtenni,

– a „*zárt sugárforrás*” jelentését a 80/836/Euratom irányelv határozza meg.

3. cikk

A szállításhoz szükséges tevékenységeknek összhangban kell lenniük a közösségi és nemzeti rendelkezésekkel és a radioaktív anyagok szállítására vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal.

II. CÍM

A tagállamok közötti szállítások

4. cikk

A radioaktív hulladék birtokosa, aki ilyen hulladék szállítását vagy szállíttatását tervezi, engedély iránti kérelmet nyújt be a származási ország illetékes hatóságához. Az illetékes hatóság

[1] HL L 92., 1990.4.7., 52. o.

[2] HL L 363., 1976.12.31., 1. o. A rendeletet a 220/90/Euratom rendelet (HL L 22., 1990.1.27., 56. o.) módosította.

jóváhagyás céljából elküldi ezt a kérelmet a rendeltetési ország és az esetleges tranzit ország, vagy országok illetékes hatóságainak.

E célra a 20. cikkben említett formanyomtatványt használják.

Ennek az okmánynak az elküldése semmilyen módon nem befolyásolja a 7. cikkben említett későbbi döntést.

5. cikk

(1) Egynél több szállításra vonatkozóan is küldhető kérelem abban az esetben, ha:

– a radioaktív hulladék, amelyre vonatkozik, lényegében ugyanazokkal a fizikai, kémiai és radioaktív tulajdonságokkal rendelkezik, és

– a szállítások ugyanattól a birtokostól ugyanahhoz a címzetthez történnek, és ugyanazokat az illetékes hatóságokat érintik, és

– ha a szállítások harmadik országokat is érintenek, a Közösségből a tranzit ugyanazon a belépési határállomáson, illetve kilépési határállomáson és az érintett harmadik ország, vagy országok ugyanazon határállomásán keresztül történik, kivéve, ha az érintett illetékes hatóságok ettől eltérően állapodnak meg.

(2) Az engedély legfeljebb három évig érvényes.

6. cikk

(1) A megfelelően kitöltött kérelem kézhezvételétől számítva legfeljebb két hónapon belül a rendeltetési ország és bármely tranzit ország illetékes hatósága értesíti a származási ország illetékes hatóságát a kérelem elfogadásáról, vagy az általuk szükségesnek tartott feltételekről, illetve a jóváhagyás elutasításáról.

E célra a 20. cikkben említett formanyomtatvány használják.

(2) A tagállamok illetékes hatóságai által megkövetelt bármely feltétel – akár tranzit, akár rendeltetési országokról van szó – nem lehet szigorúbb az ezeken az államokon belüli hasonló szállításokra megállapított feltételeknél, és annak meg kell felelnie a meglévő nemzetközi megállapodásoknak.

A jóváhagyás elutasítását vagy feltételekhez kötését a 3. cikkel összhangban meg kell indokolni.

(3) A rendeltetési ország vagy bármely tranzit ország illetékes hatósága azonban (1) bekezdésben említett időszakon túl további legfeljebb egy hónapos időszakot kérhet kívül véleményének megfogalmazására.

(4) Amennyiben az (1) bekezdésben és – adott esetben – a (3) bekezdésben említett idő leteltekor nem érkezik válasz a rendeltetési ország, illetve a tervezett tranzit országok illetékes hatóságaitól, úgy kell tekinteni, hogy ezek az országok megadták a kért szállításra vonatkozó jóváhagyást, kivéve, ha a 17. cikkel összhangban arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy ezt az automatikus jóváhagyási eljárást általánosságban nem fogadják el.

7. cikk

Amennyiben a szállításhoz szükséges minden jóváhagyást megadtak, a származási tagállam illetékes hatósága jogosult a szállítást engedélyezni a radioaktív hulladék birtokosa számára, valamint a rendeltetési ország és az esetleges tranzit ország, vagy országok illetékes hatóságait tájékoztatni.

E célra a 20. cikkben említett formanyomtatványt használják. Az ilyen szállításokra vonatkozó minden további követelményt ehhez az okmányhoz kell csatolni.

Ez az engedély semmilyen módon nem érinti a birtokos, a szállító, a tulajdonos, a címzett, vagy a szállításban részt vevő bármely természetes vagy jogi személy felelősségét.

8. cikk

Az egyéb megfelelő jogszabályok alapján előírt bármilyen egyéb kísérőokmányt nem érintve, a 4. és 6. cikkben említett okmányokat kísérőokmányként mellékelni kell az ennek az irányelvnek a hatálya alá tartozó összes szállítmányhoz, beleértve az 5. cikkben említett egynél több szállítás jóváhagyásának eseteit is.

Amennyiben a szállítás vasúton történik, ezek az okmányok az összes érintett ország illetékes hatóságai számára rendelkezésre állnak.

9. cikk

(1) A radioaktív hulladék címzettje az átvételi elismervényt a 20. cikkben említett formanyomtatvány felhasználásával az átvételtől számított 15 napon belül elküldi tagállamának illetékes hatósága számára.

(2) A rendeltetési ország illetékes hatósága az elismervény egy-egy példányát elküldi a tevékenységben részt vevő többi országnak. A származási ország illetékes hatósága az elismervény egy példányát elküldi az eredeti birtokosnak.

III. CÍM

A Közösségbe irányuló behozatal és a Közösségből származó kivitel

10. cikk

(1) Amennyiben az irányelv hatálya alá tartozó hulladék harmadik országból kerül a Közösségbe, és a rendeltetési ország az egyik tagállam, a címzett a 20. cikkben említett formanyomtatvány

felhasználásával engedély iránti kérelmet nyújt be az adott tagállam illetékes hatóságához. A címzett birtokosként lép fel, és a rendeltetési ország illetékes hatósága úgy jár el, mintha a tranzit ország vagy országok tekintetében a II. címben említett származási ország illetékes hatósága lenne.

(2) Amennyiben az irányelv hatálya alá tartozó hulladék harmadik országból kerül a Közösségbe, és a rendeltetési ország nem az egyik tagállam, a fenti szállítás szempontjából az a tagállam tekintendő származási országnak, amelynek területén a hulladék először lép be a Közösségbe.

(3) Az (1) bekezdés alá tartozó szállítások tekintetében a Közösségen belüli szállítás tervezett címzettje, míg a (2) bekezdés alá tartozó szállítások tekintetében, abban a tagállamban, ahol a hulladék először lép be a Közösségbe, az a személy, aki e tagállamban a szállítás lebonyolításáért felelős, tájékoztatja az illetékes hatóságot a megfelelő eljárások kezdeményezése érdekében.

11. cikk

A tagállamok illetékes hatóságai nem engedélyezik a szállításokat:

1. sem:
   a) a déli szélesség 60°-tól délre lévő rendeltetési helyre;
   b) a negyedik AKCS-EGK Egyezményt aláíró államnak, amely nem tagja a Közösségnek, figyelembe véve azonban a 14. cikket;

2. sem pedig olyan harmadik országba, amely a származási ország illetékes hatóságának véleménye szerint, a 20. cikkben említett kritériumokkal összhangban, nem rendelkezik technikai, jogi vagy adminisztratív forrásokkal a radioaktív hulladék biztonságos kezeléséhez.

12. cikk

(1) Amennyiben a radioaktív hulladékot a Közösségből egy harmadik országba exportálják, a származási tagállam illetékes hatósága kapcsolatba lép a rendeltetési ország hatóságaival az ilyen szállítás tekintetében.

(2) Amennyiben valamennyi szállítási feltétel teljesült, a származási tagállam illetékes hatósága a szállítást engedélyezi a radioaktív hulladék birtokosának, és tájékoztatja a rendeltetési ország hatóságait erről a szállítmányról.

(3) Ez az engedély semmilyen módon nem érinti a birtokos, a szállító, a tulajdonos, a címzett, vagy a szállításban részt vevő bármilyen egyéb természetes vagy jogi személy felelősségét.

(4) E célra a 20. cikkben említett formanyomtatványt használják.

(5) A radioaktív hulladék birtokosa a megérkezés időpontjától számított két héten belül értesíti a származási ország illetékes hatóságát, hogy a hulladék elérte a harmadik országban a rendeltetési helyet, és feltünteti a Közösség utolsó határállomását, amelyen a szállítmány keresztülhaladt.

(6) Ezt a bejelentést a radioaktív hulladék címzettjének nyilatkozata vagy igazolása bizonyítja, amely szerint a hulladék elérte a megfelelő rendeltetési helyet, és amely feltünteti a harmadik országban lévő beléptető határállomást.

IV. CÍM

Visszaszállítási tevékenység

13. cikk

Amennyiben a zárt sugárforrást felhasználója visszaküldi a sugárforrás egy másik országban található szállítójának, annak elszállítása nem tartozik ennek az irányelvnek az alkalmazási körébe.

Ugyanakkor ez a kivétel nem vonatkozik a hasadóanyagokat tartalmazó zárt sugárforrásokra.

14. cikk

Ez az irányelv nem érinti a hulladékot feldolgozásra importáló tagállamnak vagy egy tagállam ilyen vállalkozásának azt a jogát, hogy a hulladékot kezelés után visszaküldje a származási országba. Az irányelv nem érinti a kiégett nukleáris üzemanyagot újrafeldolgozásra importáló tagállamnak vagy egy tagállam ilyen vállalkozásának azt a jogát sem, hogy visszaküldje a hulladékot, illetve az újrafeldolgozási művelet egyéb termékeit a származási országba.

15. cikk

(1) Amennyiben a radioaktív hulladék szállítása nem bonyolítható le, vagy a szállítási feltételek nem teljesülnek a II. cím rendelkezéseinek megfelelően, a feladó tagállam illetékes hatósága biztosítja, hogy az adott radioaktív hulladékot annak birtokosa visszavegye.

(2) Radioaktív hulladéknak harmadik országból a Közösségen belüli rendeltetési helyre történő szállítása esetén a rendeltetési ország illetékes hatóságának kell biztosítania, hogy az adott hulladék címzettje olyan záradékot kössön ki a hulladék harmadik országban letelepedett birtokosával szemben, amely kötelezi a birtokost arra, hogy vegye vissza a hulladékot, amennyiben a szállítás nem lebonyolítható.

16. cikk

Az első szállítmány tranzitját engedélyező tagállam vagy tagállamok nem tagadhatják meg a visszaszállítás engedélyezését:

– a 14. cikkben említett esetekben, ha a visszaszállítás a kezelés vagy újrafeldolgozás után ugyanarra az anyagra vonatkozik, és ha minden megfelelő jogszabályt betartanak,

– a 15. cikkben említett esetekben, ha a visszaszállítást azonos feltételekkel és azonos előírásokkal vállalják.

V. CÍM

Eljárási rendelkezések

17. cikk

A tagállamok legkésőbb 1994. január 1-jéig továbbítják a Bizottságnak az illetékes hatóságok nevét és címét, valamint az ilyen hatóságokkal való gyors kapcsolatfelvételhez szükséges minden információt, továbbá tájékoztatják a Bizottságot a 6. cikk (4) bekezdésében említett automatikus jóváhagyási eljárás esetleges el nem fogadásáról.

A tagállamok rendszeresen továbbítják a Bizottságnak az ezekben az adatokban bekövetkezett változásokat.

A Bizottság ezt az információról és az abban bekövetkezett bármely változásról értesítia Közösségen belüli valamennyi illetékes hatóságot.

18. cikk

A tagállamok először 1994. január 31-én, majd kétévente jelentést küldenek a Bizottságnak ennek az irányelvnek a végrehajtásáról.

Ezeket a jelentéseket ki kell egészíteni a területükön belüli szállításokra vonatkozó helyzetről szóló információkkal.

A fenti jelentések alapján a Bizottság összesítő jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

19. cikk

A Bizottságot a 18. és 20. cikkben megállapított feladatai teljesítése során a tagállamok képviselőiből álló, tanácsadó jellegű bizottság segíti, amelynek elnöke a Bizottság egy képviselője.

A Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti a meghozandó intézkedések tervezetét. A bizottság, az elnöke által ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, szükség esetén szavazás útján, véleményt nyilvánít a tervezetről.

A véleményt a jegyzőkönyvben rögzítik; ezenkívül mindegyik tagállamnak jogában áll kérni, hogy álláspontját a jegyzőkönyvben rögzítsék.

A Bizottság a legnagyobb mértékben figyelembe veszi a bizottság véleményét. Tájékoztatja a bizottságot arról, hogy annak véleményét milyen módon vette figyelembe.

20. cikk

A 19. cikkben megállapított eljárás különösen a következőkre vonatkozik:

– a 4. cikkben említett engedély iránti kérelemre vonatkozó formanyomtatvány elkészítése és esetleges naprakésszé tétele,

– a 6. cikk (1) bekezdésében említett jóváhagyás megadására vonatkozó formanyomtatvány elkészítése és esetleges naprakésszé tétele,

– a 9. cikk (1) bekezdésében említett átvételi elismervényre vonatkozó formanyomtatvány elkészítése és esetleges naprakésszé tétele,

– olyan kritériumok megállapítása, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy értékeljék, hogy a radioaktív hulladék kivitelére vonatkozó előírásokat a 11. cikk (2) bekezdésében előírtak szerint betartották-e,

– a 18. cikkben említett összesítő jelentés elkészítése.

VI. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

21. cikk

(1) A tagállamok legkésőbb 1994. január 1-jéig hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják az (1) bekezdésben említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(3) A tagállamok közlik a Bizottsággal hazai joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

22. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 1992. február 3-án.

a Tanács részéről

az elnök

Joâo PINHEIRO